

Time: 3 Hours

Marks: 100

- N.B.:** 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Use of map stencil is allowed.
4) Draw sketches and diagrams wherever necessary.

- Q. 1.** A) Write an essay on 'the trends of tourism development in the world'. **20**
OR
B) Discuss various socio-cultural and political factors of tourism development. **20**
- Q. 2.** A) Explain various types of tourism. Give examples. **20**
OR
B) Describe the negative impacts of tourism on society and the economy. **20**
- Q. 3.** A) Discuss the role of transportation in tourism. **20**
OR
B) Describe the role of accommodation in tourism. **20**
- Q. 4.** A) What are the elements of tourism planning? Describe the levels of tourism planning. **20**
OR
B) Explain the role of P.A.T.A. and M.T.D.C. in tourism planning and organization. **20**
- Q. 5.** A) Write an elaborate note on adventure tourism in Sahyadri and coastal tourism in Maharashtra. **20**
OR
B) Describe the heritage tourism in Maharashtra in detail. **20**
-

[मराठी रूपांतर]

वेळ: ३ तास

एकूण गुण: १००

सुचना: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

- २) उजवीकडील संख्या पूर्ण गुण दर्शवितात.
- ३) नकाशा स्टेन्सिल वापरण्यास अनुमती आहे.
- ४) आवश्यकतेनुसार रेखाटने आणि आकृत्या काढा.

- प्र. १. अ) 'जगातील पर्यटन विकासाचे कल' यावर निबंध लिहा. २०
किंवा
ब) पर्यटन विकासाच्या विविध सामाजिक-सांस्कृतिक आणि राजकीय घटकांची चर्चा करा. २०
- प्र. २. अ) पर्यटनाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा. उदाहरणे द्या. २०
किंवा
ब) समाज आणि अर्थव्यवस्था यावर होणाऱ्या पर्यटनाच्या नकारात्मक परिणामांचे वर्णन करा. २०
- प्र. ३. अ) वाहतूक व्यवस्थेच्या पर्यटनामधील भूमिकेची चर्चा करा. २०
किंवा
ब) निवासी व्यवस्थेच्या पर्यटनामधील भूमिकेचे वर्णन करा. २०
- प्र. ४. अ) पर्यटन नियोजनाचे घटक कोणते आहेत? पर्यटन विकासाच्या स्तरांचे वर्णन करा. २०
किंवा
ब) P.A.T.A. आणि M.T.D.C. यांची पर्यटन नियोजन आणि संघटन यांमधील भूमिका स्पष्ट करा. २०
- प्र. ५. अ) सह्याद्रीमधील साहसी पर्यटन आणि महाराष्ट्रातील किनारी पर्यटन यांवर सविस्तर टीप लिहा. २०
किंवा
ब) महाराष्ट्रातील हेरिटेज (वारसा) पर्यटनाचे सविस्तर वर्णन करा. २०